

נצבים וילך

נצבים - וילך: שמות הפרשיות אינם אקראיים. שלא כפי שנדמה, אין אלו סתם המלים הראשונות של הפרשה. אלה תולדות נח ואלה תולדות יצחק הן תחילות של שתי פרשות, האחת נקראת 'נח' והשניה 'תולדות'. באותה מידה אפשר היה לקרוא לראשונה תולדות ולשניה יצחק. פרשת וירא קרויה על שם הפועל הפותח את הפרשה, אבל הפרשה הבאה אחריה אינה נקראת ויהיו, אלא 'חיי שרה'. גם השבת, אפשר היה לקרוא לפרשה הראשונה אתם ולא נצבים, ולשניה, משה ולא וילך.

נצבים - וילך: הסמיכות של שמות פרשיות אף היא אינה מקרית. ודאי לא בפרשיות הנקראות יחד. הכל מכירים את הצירוף: 'אחרי מות קדושים אמור' שכבר הפך לפתגם. גם לצירוף 'ויקהל-פקודי' יש צליל משמעותי, ויש להקשיב גם לצירופים הנראים במבט ראשון פחות מחוברים.

נצבים - וילך: נשמע כמו אוקסימורון, כמו 'כפור חם'. דבר והיפוכו בביטוי אחד. הניצב הוא היפוכו וניגודו של ההלך.

נצבים - וילך: ודווקא משום כך, הצירוף הזה מרתק במיוחד, כי הוא מצביע על השניות בין שתי המשימות, שני המצבים האנושיים: ההתייבשות וההליכה.

נצבים - וילך: לפעמים כשהכל נצבים, צריך מישהו שיילך. כשבני דור הפלגה הציבו את המגדל והתייבשו סביבו, 'פן נפוץ על פני כל הארץ', פרש מהם אברהם העברי ב'לך לך' והלך לו אל ארץ כנען.

נצבים וילך: לפעמים, כנגד הנצבים העוצרים והמעכבים, צריך מישהו שילך ויוליך אחריו. כאשר 'דתן ואבירם יצאו נצבים' ואיימו לעצור את המהלך-הא-להי של מסע בני ישראל במדבר, צריך היה לקיים: 'ויקם משה וילך אל דתן ואבירם וילכו אחריו זקני ישראל'. כדי להניע את הנצבים הללו. כשכל עם ישראל נצבו חרדים לפני ים סוף, צריך היה נחשון בן עמינדב להחליץ ראשון, כדי להוליך אותם אל תוך הים.

נצבים - וילך: לפעמים דווקא כשמישהו - או ההמון - הולכים בדרך שאינה ראויה, למקום שאינו ראוי, צריך מישהו שיידע להתייבש ולעמוד כנגדם. 'הנה יוצא המימה, ונצבת לקראתו על שפת היאור, ויתיצב מלאך ה' בדרך לשטן לו'.

נצבים - וילך: יש שההולך מקים מצבה, כאלו שהקים יעקב בדרכו והיא עבודת השם הראויה והרצויה, ויש מצבה אשר שנה ה' אלהיך.

נצבים - וילך: לפעמים, הנצבים וההלך ממלאים כל אחד את תפקידו כיאות: 'וישא אברהם את עינו וירא והנה שלשה אנשים נצבים עליו, וירא וירץ לקראתם מפתח האהל'.

נצבים - וילך: ההליכה אל המפגש עם ה' היא הליכה לצורך התייבשות: 'ויצא משה את העם לקראת האלהים מן המחנה ויתייבשו בתחתית ההר'. 'אספה לי שבעים איש... ולקחת אותם אל אהל מועד, והתייבשו שם עמך'.

נצבים - וילך: ההתייבשות לפני ה' היא הכנה לקראת ההליכה שבאה מכוחה: 'ויקח את האבן אשר שם מראשותיו וישם אותה מצבה... האבן הזאת אשר שמתה מצבה... וישא יעקב רגליו וילך ארצה בני קדם'.

נצבים - וילך: לפעמים המשען היציב הוא הבסיס שעל גביו מתאפשרת התנועה של ההליכה: 'והנה סולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה, והנה מלאכי א-להים עולים ויורדים בו'. 'וייעמדו הכהנים נושאי הארון ברית ה' בחרכה בתוך הירדן הכן, וכל ישראל עוברים בחרכה עד אשר תמו כל הגוי לעבור את הירדן'.

בראש השנה, כל בני הא-להים באים להתייבש לפני ה', ואף השטן בא בתוכם להתייבש (מדרש לתחילת איוב).
בראש השנה, כל באי עולם עוברים לפניו כבני מרון. (משנה ראש השנה א ב), ומלאכים יחפזון...

בראש השנה, בהשמע קול השופר, עוצר כל העולם את מרוצתו השנתית ומתייבש לפני ה' למשפט. באימה, בשמחה.

בראש השנה, בהשמע קול השופר, מתעוררים כל הישנים, העומדים והנצבים, ומתחילים שוב ללכת, להתקדם, להמשיך בטיפוס אל הר ה'.

התנועה הכפולה, הניגודית, של נצבים - וילך, קיימת ונדרשת מכל אחד ואחד. בכל שעה ושעה, יש דברים שמחייבים להעצר ולהתייבש, או להשאר נצבים. יש דברים שמחייבים להתחיל - או להמשיך - ללכת.

בין שאר התפילות שמתפללים עליהן בראש השנה, כמו גם בכל יום ויום, צריך להתפלל לרכונו של עולם שיתן בלבנו בינה, לידע מתי להיות נצבים, ומתי ולאן ללכת.

פרשת שבוע תשע"א לאתר בית מורשה. יהודה ברנדס

לשנה טובה נכתב ונחתם.